§41-42.
ТАБИҒАТ ЗОНАЛАРЫ

Оңтүстік Америкада географиялық орны мен климаттық жағдайларына сәйкес ормандар кең таралған.

Экватордың екі жағын Амазонканың ылғалды экваторлық ормандары (гилея) алып жатыр.

Солтүстік пен оңтүстікке қарай ауыспалы ылғалды ормандар.

Саванналар мен сирек ормандар материкте Ориноко саваннасы – льянос және Бразилия саваннасы - кампос деп ажыратылады.

Субтропиктік дала зонасы Ла-Плата жазығын

Амазония ормандары

Ауданы мен тіршілік дүниесінің алуан түрлілігі жағынан Жер шарында Амазония ормандарына теңдесі жоқ.
Қызыл-сары ферралитті топырақтарда тек қана ағаштардың 2 мыңнан астам түрі өседі.
Бұл аймақты ғаламшардың «өкпесі» деп атайды.
Адам аяғы баспаған жерлерді «сельвас» деп атайды.
Орман іші өте ыстық, әрі қапырық, төменгі бөлігіне жарық жетпейді.
Ағаш биіктігі 80 м-ге дейін жетеді.
Шөптесін өсімдіктер өспейді.
Ағаш тәрізді папоротниктер мен орхидеялар да көп.

АҒАШ ТҮРЛЕРІ

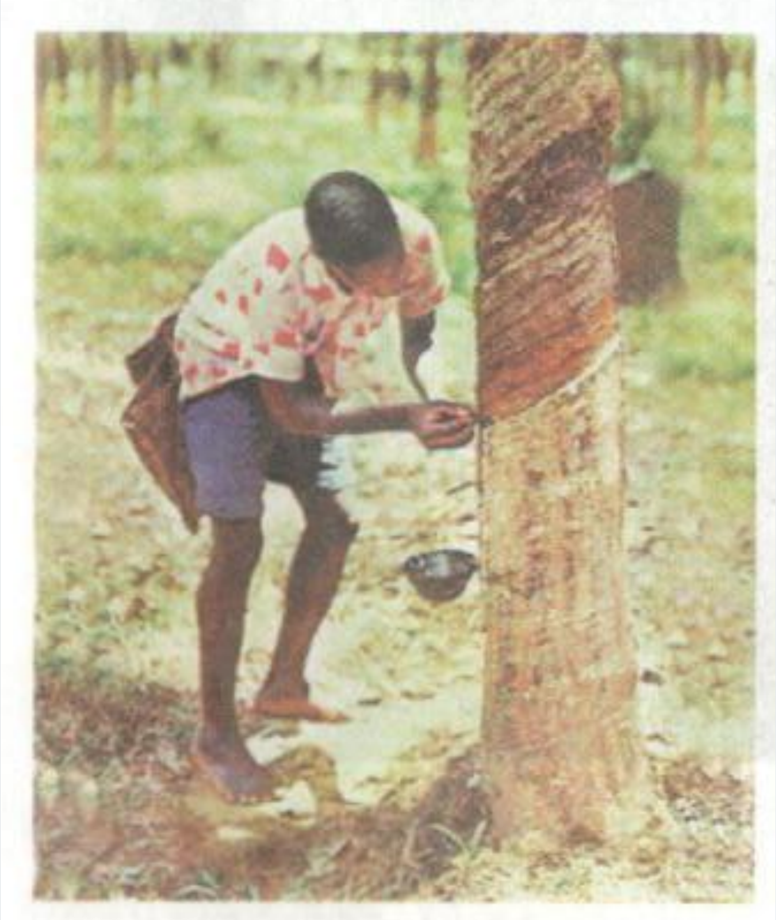

Гевея ағашынан каучук алу

Какао

Хина ағашы

Виктория-регия

ЖАНУАРЛАР

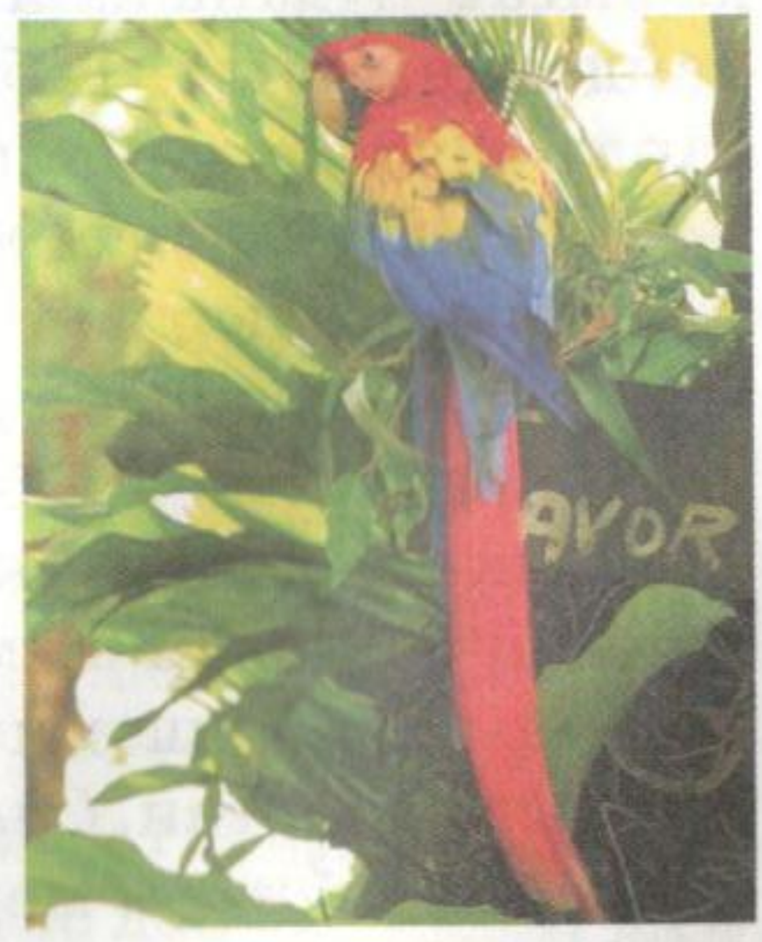

Ірі тотықұс ара.

Капибара

Лама

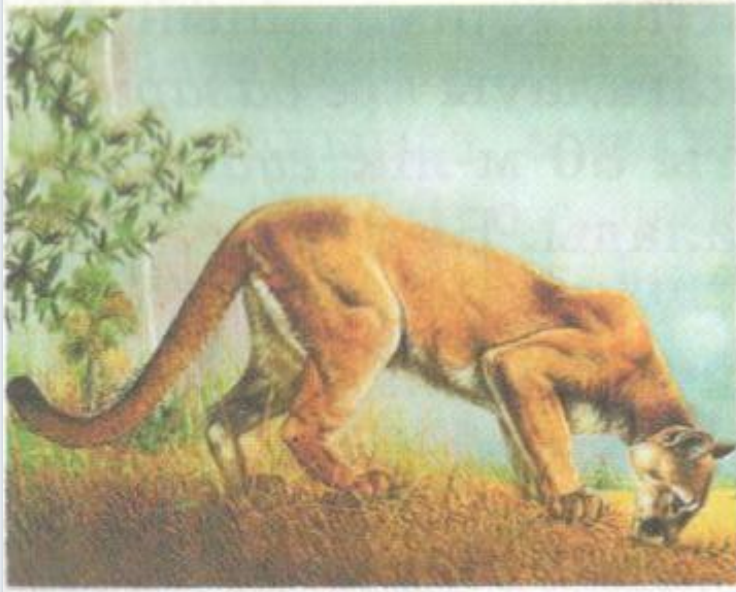

Пума

Гуанако

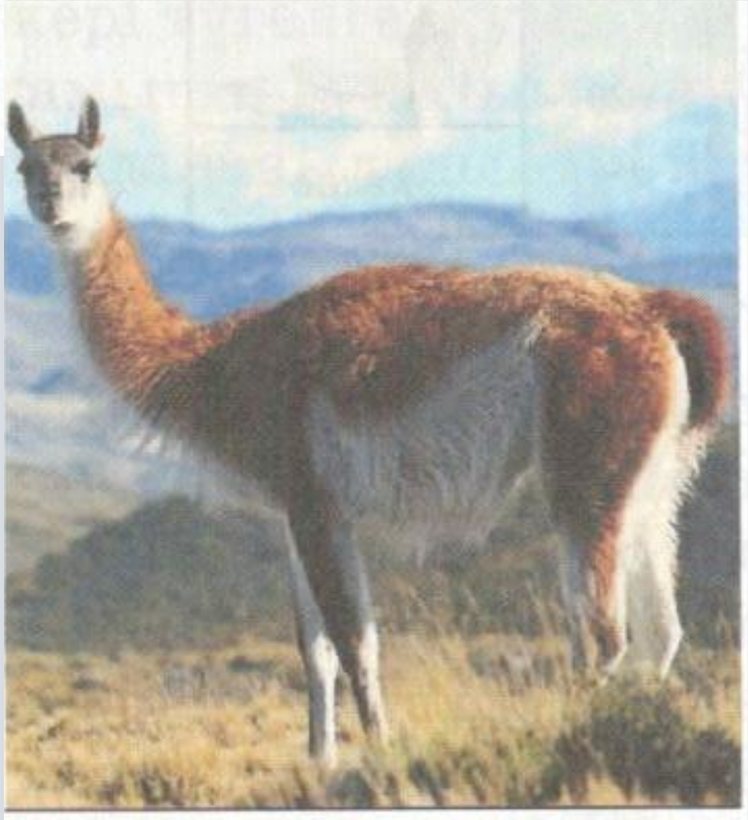

Оңтүстік Америка жеріндегі табиғат зоналары:

1. Ылғалды экваторлық ормандар (гилея),
2. Ауыспалы ылғалды ормандар (муссонды),
3. Саванналар мен сирек ормандар,
4. Субтропиктік катты жапырақты мәңгі жасыл ормандар мен бұталар,
5. Жалпақ жапырақты ормандар,
6. Суб тропиктік дала зонасы (пампа),
7. Шөлейт,
8. Шөл зонасы.

Анд тауларының жануарлар дүниесі эндемиктерге бай. Анд тауларының барлық бөлігінде дерлік түйе тұқымдасына жататын ламаның екі жабайы түрі - *викунья* және *гуанако* мекендейді. Қазіргі кезде жергілікті халық ламаның екі түрін - *альпака* мен *кәдімгі ламаны* қолда ұстайды.

Анд тауларында *тау тапиры, көзілдірікті аю, пума,* терісі өте бағалы кеміргіш - *шиншилла* таралған. Ал аса ірі жыртқыш құс - *кондор* мен *ламаны* Анд тауының символы деуге болады. Кондордың салмағы 9- 12 кг, ал қанаты жайылғандағы ұзындығы 3 м-ге дейін жетеді. Таудың оңтүстігінде *магеллан пингвині* кездеседі.

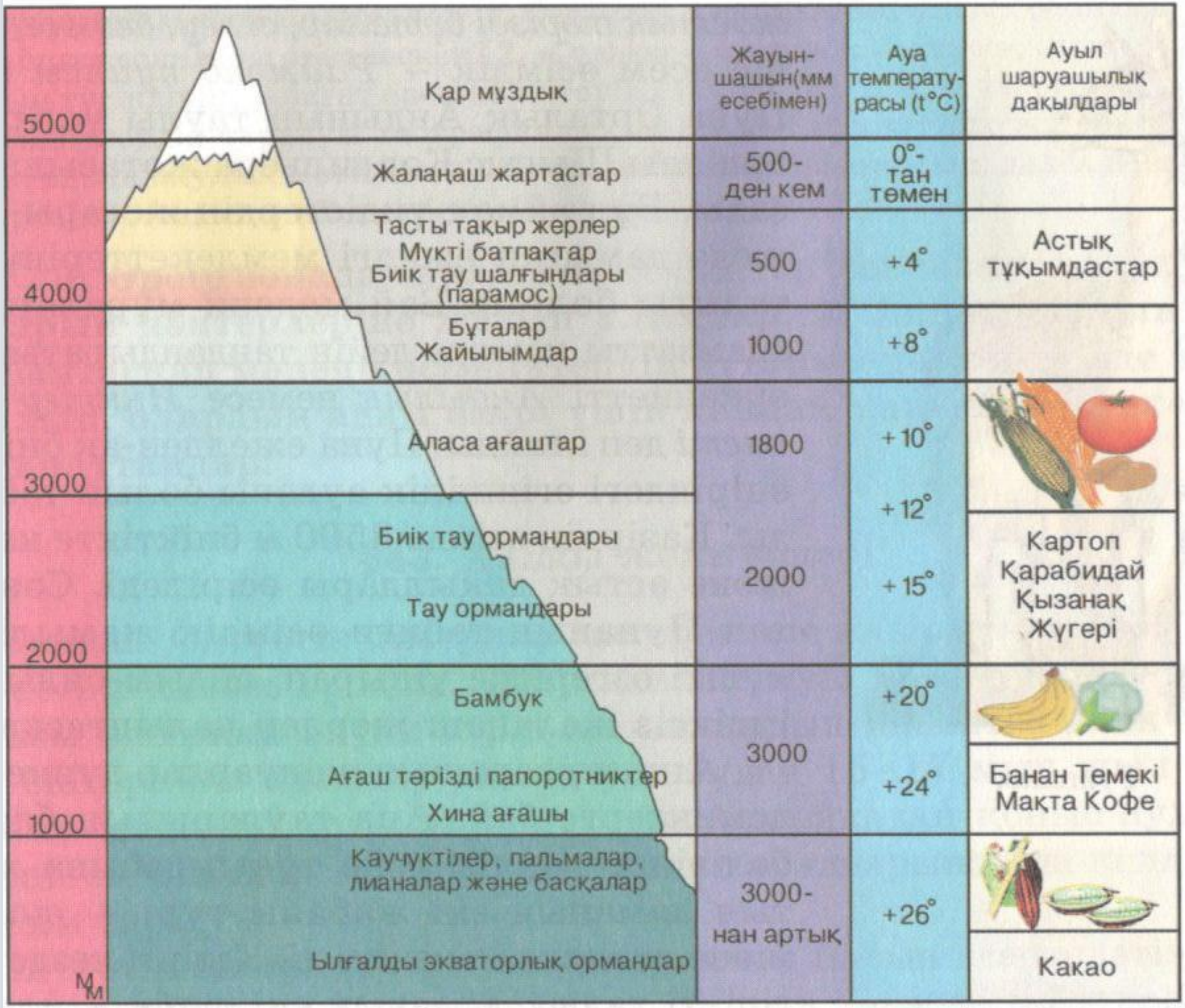

58-сурет. Экваторлық Анд тауларындағы биіктік белдеулер.

Қорытындылау

,

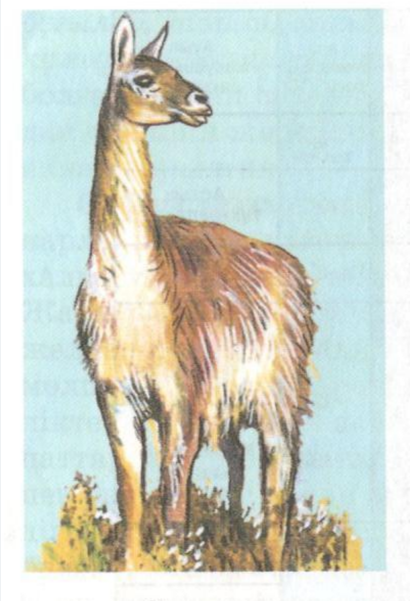

,,,,,,

,,,

,,,,

,,,

,

,,,,